

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Vår referanse:
19/00022-7

Deres referanse:
19/1147-20

Dato:
04.06.2019

Saksbehandler:
Jostein F. Jensen, +47 909 72 605

Årlig melding 2018 fra Helse Sør-Øst RHF - tilleggsrapportering

Det vises til henvendelse datert 28. mai 2019, der det vises til nedenstående oppdrag for 2018 og etterspørres utfyllende dokumentasjon om hvilke tiltak som er satt i verk for å utvikle det ambulante arbeidet inn mot barnevernet.

2. Prioritere psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Andre oppgaver 2018:

- *Helse Sør-Øst RHF skal videreføre satsing på bedre helsetjenester til barn og unge i barnevernet, herunder bidra til å utvikle modeller for utredning av barn i barnevernet og utvide det ambulante arbeidet inn mot barnevernet. Helse Sør-Øst RHF skal bidra til at disse helsetilbudene videreutvikles slik at også samiske barns språklige og kulturelle bakgrunn er ivaretatt.*

I Helse Sør-Øst er det et prioritert satsningsområde å styrke tjenestene i psykisk helsevern for barn og unge. I 2018 ble eget prosjekt for å styrke helsehjelp til barn i barnevernstjenesten avsluttet. Det er etablert en egen nettside for dette arbeidet ([lenke til nettsiden](#)). Vedlagt følger evalueringsrapport for *Prosjekt Helsehjelp til barn i barneverninstitusjoner i Helse Sør-Øst*.

Prosjektet rettet blant annet oppmerksomhet mot tverrfaglig og tverretatlig samarbeid med barnevernstjenesten. Tre piloter i tre helseforetak gav nyttige erfaringer. Det foreligger en evalueringsrapport utarbeidet av FoU-avdelingen ved Akershus universitetssykehus HF (*Ruud & Weimand. Helsehjelp til barn i barneverninstitusjoner i Helse Sør-Øst, 2018*).

Resultatene fra pilotene ble presentert på en nasjonal konferanse. Rapporten beskrev en felles modell for helsehjelp i barneverninstitusjoner, og hovedelementer i denne modellen er gjengitt i en figur som er hentet fra evalueringsrapporten:

Helse Sør-Øst er den statlige helseforetaksgruppen som har ansvar for spesialisthelsetjenestene i Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder. Virksomheten er organisert i ett morselskap, Helse Sør-Øst RHF, og 11 datterselskap. I tillegg leveres spesialisthelsetjenester i regionen av private ideelle sykehus, private leverandører og avtalespesialister.

Oversikt over forslag til felles modell for helsehjelp i barneverninstitusjoner
Målgruppe: Barn og ungdom i barneverninstitusjoner (særlig de mest sårbare og utsatte)
Organisering (se kapittel 8.3)
Samarbeidsavtaler og samarbeidsteam <ul style="list-style-type: none"> • Samarbeidsavtale mellom PHBU og barnevernsinstitusjoner • Organisering av samarbeidsteam • Barnevernsansvarlig i PHBU og helseansvarlig i barneverninstitusjoner
Felles retningslinjer med prosedyrer for samarbeidet <ul style="list-style-type: none"> • Forpliktende retningslinjer og prosedyrer for samhandling • Prosedyrer for løsning av problemer og eventuelle konflikter • Standarder følges for utredninger og samarbeid om utredninger • Resultatmålinger brukes også til regelmessig evaluering av virksomheten
Samarbeidsmøter med spesifisert struktur og innhold <ul style="list-style-type: none"> • Regelmessige felles samarbeidsmøter mellom barneverninstitusjon og PHBU • Samarbeidsmøtene holdes vanligvis på barneverninstitusjonen • Hovedinnholdet i samarbeidsmøtene er gjennomgang av status for ungdommene • Individuelt tilpasset oppfølging/monitorering ut fra alvorlighetsgrad og behov • Det tilstrebes at ungdommen er tilstede på gjennomgangen
Tiltak og oppfølging for alle barn og ungdommer i barneverninstitusjonen <ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid om henvisning til PHBU og om prioritering av inntak i PHBU • Samarbeid om utarbeiding av en individuell plan for hver ungdom • Sikring av varighet og kontinuitet i behandling og oppfølging • PHBU veilede barnevernsinstitusjonen i oppfølging av ungdom med psykiske problemer
Samarbeid med lokalt barnevern, familie/nettverk og kommunale instanser <ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid med det lokale barnevernet som har omsorgen • Samarbeid ved overføring til fosterhjem • Ungdom som nøkkelperson i samarbeidet
Lederforankring og lederinvolvering <ul style="list-style-type: none"> • Forankring hos øverste leder hos hver part • Aktiv vedvarende lederinvolvering, oppfølging og deltakelse i møter • Prosedyrer for å løse problemstillinger og konflikter
Ressurser (se kapittel 8.4)
Sikre nødvendige ressurser for gjennomføring av modellen <ul style="list-style-type: none"> • Nødvendig med mer ressurser for å sikre helsehjelp til de mest sårbare. • Avklare og formidle ressursbehov og bruk av ressurser • Sikre nødvendig prioritering og tilrettelegging av ressurser
Sikre varighet og kontinuitet i tiltak og oppfølging <ul style="list-style-type: none"> • Sikre varighet og kontinuitet i oppfølging uavhengig av omsorgssituasjon • Sikre nødvendig overlappning i kontakt der brudd i kontakt ikke kan unngås • Fremme plassering innen samme område for å ivareta kontinuitet mest mulig
Kompetanse (se kapittel 8.5)
Sikre nødvendig kompetanse hos alle i hver part for de oppgavene de har <ul style="list-style-type: none"> • Utvikling av økt kompetanse i barneverninstitusjonen • Utvikling av økt kompetanse i PHBU
Utvikling av felles kompetanse, gode relasjoner og samarbeidskompetanse <ul style="list-style-type: none"> • Bygge samarbeidsrelasjoner og samarbeidskompetanse • Organisere felles fagdager for bygging av kompetanse som er felles for partene

Samarbeidsavtaler er etablert mellom barnevern og helseforetak/sykehus i Helse Sør-Øst. Barnevernsansvarlig er etablert i psykisk helsevern barn og unge. Barnevernsansvarlige følger opp de ulike barnevernsinstitusjoner og ulike aldersgrupper. I Helse Sør-Øst er det også utviklet informasjonsmaterieill for

barnevernsansvarlig. Samarbeidsavtalene og innføringen av helseansvarlig og barnevernsansvarlig skal bidra til et systematisk og målrettet samarbeid.

Her følger en kort oppsummering og eksemplifisering av tiltak for å utvikle det ambulante arbeidet inn mot barnevernet er satt i verk i mange av helseforetakene og de private ideelle sykehusene i Helse Sør-Øst:

- Akershus universitetssykehus HF har videreutviklet pilotprosjektet «*Stilasbyggerne*» som blant annet har etablert en barnevernsrettet poliklinikk. Målet med prosjektet er å fange opp og gi et tilbud til barn/unge som ikke har fått hjelp gjennom ordinære tiltak innen barnevernet og psykisk helsevern for barn og unge. I tillegg har helseforetakets avdeling for barn og unges psykiske helse etablert et ambulant oppfølgingstilbud til barn i barnevernsinstitusjoner med et mobilt behandlingsteam fra ungdomspsykiatrisk klinikk.
- Oslo universitetssykehus HF arbeider med å sikre mer systematisk samarbeid gjennom etableringen av funksjonen barnevernsansvarlig. Det er etablert en arbeidsgruppe mellom helseforetaket og Barne- og familieetaten i Oslo kommune. Denne skal utvikle best mulig samarbeid og ivaretagelse av barn i barnevernsinstitusjoner. Det arbeides med å bli bedre kjent med hverandres systemer og med å videreutvikle nye modeller for tverretattlig samarbeid. Et akuttpsykiatrisk team (FRONT-team) som gir tilbud for ungdom i deres hjem (hjemmesykehus) har hatt helårseffekt i 2018. Dette arbeidet er generelt rettet, men omfatter også personer i barnevernsinstitusjoner.
- Sykehuset Innlandet HF har videreført arbeidet fra pilotprosjektet om bedre helsehjelp til barn i barnevernet. Blant annet har dette inkludert samarbeidsavtaler og ambulant virksomhet, herunder dialektisk adferdsterapi (DBT). Samarbeid mellom helseansvarlig og barnevernsansvarlig videreutvikles og det er utgitt eget informasjonsskriv til ansatte i barnevernsinstitusjoner.
- Avdeling for barn og unges psykiske helse (ABUP) ved Sørlandet sykehus HF har utstrakt ambulant virksomhet til barnevernsinstitusjonene. Institusjonene uttrykker stor tilfredshet både knyttet til tilgjengelighet og til selve tilbudet. ABUP har også døgnkontinuerlig ambulant vaktberedskap.
- Vestre Viken HF har etablert ressursteam som veileder barnevernsinstitusjoner. Blant annet er det nedsatt arbeidsgruppe for system- og prosedyregjennomgang basert på revisjonen av «*Stina-saken*» på Sørlandet.
- Diakonhjemmet sykehus følger opp i det enkelte pasientforløp med veiledning, konsultasjon og samarbeid på fast basis med den enkelte institusjon. Arbeidet er basert på samarbeidsavtaler med bydeler og barnevern.
- Lovisenberg Diakonale sykehus har innført regelmessige møter med ni institusjoner i egne bydeler for å kunne iverksette gode tiltak både med rådgiving og behandling. Barn og unge i opptaksområdet har høy risikofaktor og

utfordringer med rus, alvorlige atferdsproblemer, psykiske helseplager og psykiske lidelser.

Med vennlig hilsen
Helse Sør-Øst RHF

Tore Robertsen
eierdirektør

Jøstein F. Jensen
spesialrådgiver